

והגדת לבנוך / בתך שיעור לתלמידי/ות תיכון

נשאל

- מדוע ההגדה מספרת דווקא על 4 בנים? למה לא 4 בנות? 4 תלמידים? או אולי 4 אחים? תלמידי חכמים?
- נסו לחשוב על סיפור יציאת מצרים, על משה ופועליו, על המעבר מחרות לעבדות, והמעבר מעבדות לחרות. כמה ממרכיבי הסיפור נמצאים בהגדה המסורתית? (המצב שונה בהגדות הקיבוציות)
- האם מטרת ליל הסדר היא לקיים שיעור היסטוריה? כיצד ליל הסדר מתחבר עם מצוות והגדת לבנוך?
- נקרא את הקטע הבא מההגדה:

בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר חַיֵּב אָדָם לְרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלוֹ הוּא יְצָא מִמִּצְרַיִם, שְׁנֵאמַר: "וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר: בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה יי לי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם" (שמות יג ח).
לא את אבותינו בלבד גאל הקדוש ברוך הוא, אלא אף אותנו גאל עמָהם, שְׁנֵאמַר: "וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם, לְמַעַן הֵבִיא אֹתָנוּ, לְתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּנוּ" (דברים ו כג)

נשאל

- כיצד אני, כיום, אחרי אלפי שנים, יכול/ה להרגיש כאילו יצאתי ממצרים?
- מה המשמעות של "והגדת לבנוך"? איך זה עובד? למה התכוונו עורכי ההגדה?
- נקרא חלק מהעדות של דוד בן-גוריון בפני ועדת האו"ם שחיפשה ב-1947 פתרון למאבקים הלאומיים בפלשתינה ולסיום האלימות הגוברת בין יהודים לערבים. הועדה שמעה את עדותם של מנהיגים יהודים וערבים מהארץ ומהעולם.

"לפני כשלוש-מאות שנה הפליגה לעולם החדש אנייה ושמה "מייפלואאר" (אנייה שהביאה מאנגליה לאמריקה פליטים שהניחו את התשתית לערכיה של ארה"ב). היה זה מאורע גדול בתולדות אנגליה ואמריקה. אבל תאב אני לדעת, אם יש אנגלי אחד, היודע בדיוק אימתי הפליגה אנייה זאת, וכמה אמריקאים יודעים זאת. היודעים הם כמה אנשים היו באותה אנייה, ומה היה טיבו של הלחם שאכלו בצאתם?

"והנה, כשלוש-אלפים שנה לפני הפלגת "מייפלואאר" יצאו היהודים ממצרים, וכל יהודי בעולם, ואף באמריקה וברוסיה הסובייטית, יודע בדיוק באיזה יום יצאו בחמישה-עשר בניסן. וכולם יודעים בדיוק איזה לחם אכלו בצאתם - מצות. עד היום הזה אוכלים יהודים בכל העולם כולו מצה זו, בחמישה-עשר בניסן. באמריקה, ברוסיה ובארצות אחרות, ומספרים ביציאת מצרים ובצרות שבאו על היהודים מיום שיצאו לגולה. והם מסיימים בשני מאמרים: "השתא הכא, לשנה הבאה בארעא דישראל. השתא עבדי, לשנה הבאה בני-חורין".

נשאל

- מהם ההבדלים בין לימוד היסטוריה לבין שימור זכרון קולקטיבי של עם?
- נחזור לשאלות עימן פתחנו – מדוע ההגדה מספרת דווקא על 4 בנים? האם מטרת ליל הסדר היא לקיים שיעור היסטוריה? כיצד ליל הסדר מתחבר עם מצוות והגדת לבנוך?

